

deres bayersk *Al*, saa tror jeg, at baade Moraliteten og Afholdtsagen og det hele havde vundet et stort Skridt fremad. Jeg tror, at det havde bidraget betydeligt til, at den Del af Befolkningen, som nyder Brændevin, i legemlig Henseende ikke gik den Undergang i Møde, som den gør nu mangen Gang. Som sagt, til Trods for, at jeg er valgt af en Landkreds, at jeg er valgt af Landarbejdere og Husmænd, netop af dem, som dette Lovforslag skulde komme til Gode, skal det være mig kært ved enhver Lejlighed ude i min Kreds og ude paa Landet at forsvare de Ansøuker, jeg her er fremkommen med. Naar man ser hen til, saaledes som det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (*L. Larsen*) udtalte sig under Finanslovens 1ste Behandling om Landarbejdernes Stilling, at Landarbejdernes og Husmændenes Forhold vare saaledes, at deres Dagløse er 1 Kr. om Sommeren og 66 Ore om Vinteren, stundom knibes den ogsaa om Vinteren ned til 50 Ore og det foruden Kosten. Han sagde længere nede, at blot der kommer det mindste i Vejen enten i Form af Sygdom eller i Form af en stor Børneslot eller der ogsaa indtræder Forhold, som gøre, at Konen bliver sat ud af Stand til at fortjene noget til Hjælp til Opholdet, er Nøden der, og under alle Omstændigheder er der en til Visshed grænsende Sandsynlighed for, at denne Samfundsklasse kommer paa Fattigvæsenet paa deres gamle Dage. Naar man stiller denne Udtalelse op mod dette Forslag, som altsaa sigter til at give Landarbejderne denne ubetydelige Lettelse, hvis de — vel at mærke — afholde sig fra Nødelsen af bayersk *Al*, faar man dog et ganske mærkværdigt Misforhold mellem Ondet og den Hjælp, der skal ydes. Man kommer til at se lidt tvivlende paa, om deres 2—4—6 Kr. ville være i Stand til at lindre disse Forhold; blot lindre, fuldstændig ophæve dem kunne de ikke. Skulle Landarbejderne hjælpes op, maa der noget mere til. Der maa saa gøres noget betydeligt mere end dette Forslag. Dette er ikke noget, der vil hjælpe i nogen betydelig Grad. Det ærede Medlem for Thisted Amts 4de Valgkreds (*C. Ravn*) talte om Blaar, som af Modstanderne af disse Lovforslag præpareredes til Djenvast. Jeg tror, at det ærede Medlem vender denne Adresse galt. Jeg tror, at naar der skal være Tale om Blaar, maa det hellere være til den anden Side; til den Side, der fremstiller et saadant Forslag som noget, der absolut skulde hjælpe Landarbejderne frem, og skulde gøre dem lykkelige for Resten af deres Levetid og skulde slabe den Dykke og Betsguelse, hvorom jeg før talte.

Der er blevet talt om dette Lovforslag i Forbindelse med Konserverfabrikkerne og Smaahaverne. Jeg deler fuldstændig den Ansøukelse, som det ærede Medlem for Sorø Amts 1ste Valgkreds (*Vauridsen*) udtalte, at det kunde falde Landarbejderne ind at holde en Gris mere eller købe sig en Gris og holde den paa 2 Stæpper Land i Stedet for at plante Frugttræer der. Det stiller sig saaledes for Landarbejderne, at skulle de have nogen Nytte af dette, saa maa der samtidig gives dem Driftskapital, og samtidig ydes dem langt mere end dette Forslag strækker sig til. Saa Landarbejderne Habelodderne i den Skikkelse, som dette Forslag viser dem, tror jeg med mit Kendskab til Forholdene paa Landet at turde forsikre, at saa bliver der ingen Frugtavt, og saa kunne vi godt spare os at tale saa meget om Sytning og Sukker til Sytning. Men selv om man tager dette Hensyn, er det jo helt igennem ved Forhandlingerne bevist, at der er andre Maader, hvorpaa Frugthylterne kunne faa billig Sukker, uden at Sukkertolden skulde ophæves. Ikke saaledes at forstaa, at jeg ikke tilfulde indser, at det vilde være det rigtigste at ophæve Sukkertolden. Jeg er mod enhver indirekte Stat, selvfølgelig ogsaa mod Sukkertolden, men jeg er meget imod at faa en ny indirekte Stat, et nyt Statteobjekt frem, særlig under dette Ministerium. Jeg udtalte den Gang, da Søsterforslaget, Regeringens Ulforslag var til Behandling, at jeg til enhver Tid vilde stemme mod en Bestatning af bayersk *Al*, idet jeg har stemt imod, at der fremkom en ny indirekte Bestatning, og det Standpunkt har jeg udtalt lige overfor mine Vælgere, lige overfor de Mænd, der have sat mig ind paa denne Plads, og det Standpunkt skal jeg vide at hævde og ogsaa vide at faa mine Vælgere med paa, det haaber jeg i hvert Fald.

Til det ærede Medlem for Aarhus Amts 2den Valgkreds (*Pingel*) kunde jeg ønske at henvende nogle Ord. Det ærede Medlem talte om en Slange, jeg erindrer ikke, om den laa ved Arbejdernes jeller ved Befolkningens Bryst, og det ærede Medlem mente nu, at det vilde være rigtigt at hugge Halsen af denne Slange. Jeg tror, at det vilde være mere konsekvent at hugge Hovedet af den, jeg tror, at naar det ærede Medlem vil tale fra et Afholdsstandpunkt, fra et moralsk og dydig indigneret Standpunkt, saa maa han komme til det, som har været udtalt mangfoldige Gange ogsaa af mig, nemlig til Forbud mod Spiritustilvirkning i Almindelighed her hjemme. Det er et Standpunkt, man kan forstaa, men for at